

DYSPLASI (CELLEFORANDRINGER PÅ LIVMODERHALSEN)

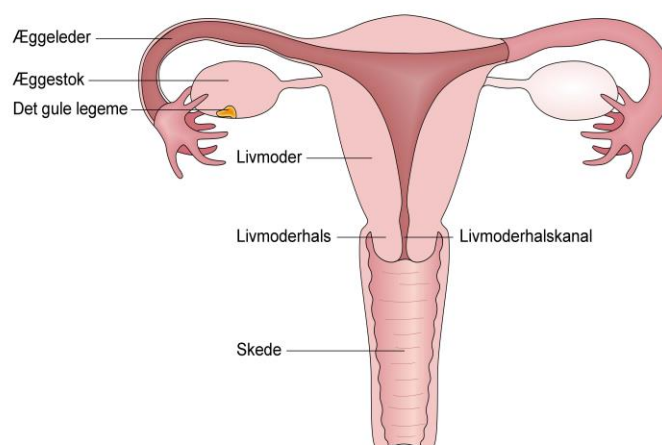
FAKTA

- ❖ Celleforandringer på livmoderhalsen er forstadier til livmoderhalskræft, som skyldes påvirkning af en virus fra HPV-familien (human Papiloma Virus)
- ❖ Celleforandringer er meget hyppige, men udvikler sig kun i meget få tilfælde til livmoderhalskræft
- ❖ Celleforandringer giver ingen symptomer
- ❖ Kvinden undersøges for celleforandringer ved, at der tages en prøve fra livmoderhalsen med en lille børste
- ❖ Kvinder i alderen 23-65 år indkaldes rutinemæssigt til screening for celleforandringer

Celleforandringer på livmoderhalsen er ikke det samme som livmoderhalskræft! Celleforandringer på livmoderhalsen er det udtryk, der anvendes, hvis de normale celler på livmoderhalsen begynder at ændre udseende. I langt de fleste tilfælde bliver cellerne normale igen, men i få tilfælde kan forandringerne forværres og udvikle sig til livmoderhalskræft. Derfor anbefales kvinder mellem 23 og 65 år regelmæssige undersøgelser, så man kan finde og behandle forandringerne i tide.

HVORFOR FÅR MAN CELLEFORANDRINGER?

Celleforandringer på livmoderhalsen skyldes infektion med et virus, humant papilloma virus (HPV). HPV er en hel familie af virus - over 100 forskellige typer, men kun omkring 12 typer af disse virus kan fremkalde celleforandringer på livmoderhalsen. Virus overføres under samleje, og over 80% af danske kvinder vil i deres liv have haft infektion med en eller flere af disse virus.

Infektionen er uden symptomer, og oftest forsvinder virus efter 8-18 måneder, men i enkelte tilfælde bliver den i slimhinden og kan medføre celleforandringer.

Man kan ikke få celleforandringer uden først at have haft virus. Derfor tilbydes yngre kvinder i dag [vaccination](#) mod de mest alvorlige typer HPV virus. På den måde kan man reducere antallet af smittede kvinder og dermed også forekomsten af celleforandringer og i sidste ende livmoderhalskræft.

DEFINITION

Celleforandringer er forstadier til kræft. Vi ved ikke, om forstadierne i det enkelte tilfælde vil udvikle sig til kræft, og vi ved heller ikke, præcist hvor lang tid der vil gå, men det tager så lang tid at man kan nøjes med at kontrollere i øvrigt raske hvert tredje år. Vi regner med, at ca. 15% af tilfældene med celleforandringer i løbet af 10 år udvikler sig til kræft – hvis de altså ikke fjernes inden!

HPV OG CELLEFORANDRING

Vi ved, at alle i realiteten udsættes for HPV, men vi ved ikke, hvorfor nogle får celleforandringer og andre ikke. Vedvarende HPV-infektion er en forudsætning for udvikling af celleforandringer på livmoderhalsen (dysplasi) og for livmoderhalskræft (cervix cancer).

- ❖ HPV infektion med højrisiko undertype
- ❖ Kronisk HPV infektion med højrisiko undertype
- ❖ Fremadskridende celleforandringer (dysplasia)
- ❖ Livmoderhalskræft

RUTINEMÆSSIG SCREENING FOR CELLEFORANDRINGER

Kvinder i alderen fra 23-49 år tilbydes en celleprøve fra livmoderhalsen hvert 3. år og kvinder i alderen 50-64 år hvert 5. år. Der er ingen grund til hyppigere kontrol, heller ikke hvis der har været livmoderhalskræft i familien – sygdommen er ikke arvelig. Celleprøven kaldes også et "Smear". Celleprøven bliver som regel foretaget hos din egen praktiserende læge. Hvis celleprøven viser unormale celler, bliver du henvist til gynækolog med henblik på at få taget egentlige vævsprøver fra livmoderhalsen.

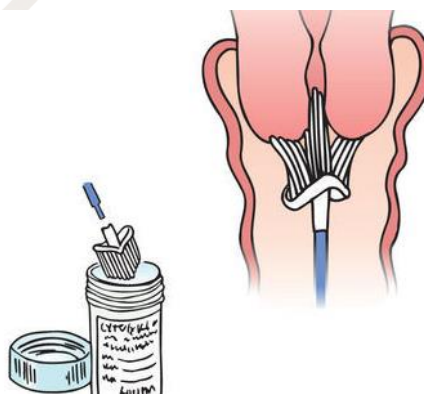
Det er HPV undertyperne 16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 66 og 68 (højrisiko HPV undertyper), som er årsag til de svære former for celleforandringer og kræft. Et lille mindretal (3-7 %) af kvinder mellem 30 og 50 år er uanset graden af sexuel aktivitet inficeret med disse højrisiko HPV undertyper. Det er især de kvinder, som både har en kronisk infektion med en højrisiko HPV undertype og samtidig har svære celleforandringer, som risikerer at udvikle kræft i livmoderhalsen.

Risiko for at udvikle kræft i livmoderhalsen	
Alle kvinder	1:5.000 (0.02 %)
HPV-positive	1:1.000 (0.1 %)
Lette celleforandringer (CIN 1)	1:100 (1 %)
Moderate celleforandringer (CIN 2)	1:20 (5 %)
Svære og meget svære celleforandringer (CIN 3)	1:7 (14 %)

CELLEPRØVEN (SMEAR /CERVIX CYTOLOGI)

Kræft i livmoderhalsen optræder i alle aldersgrupper. For at forebygge livmoderhalskræft tilbydes kvinder i alderen 50 – 60 år en celleprøve hvert tredje år, og kvinder >65 år hvert 5. år. Celleprøven udtaler sig kun om risiko, dvs. den udpeger de kvinder, som har en øget risiko, og som derfor skal undersøges for celleforandringer. Proceduren følger guidelines fra Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi (DSOG; www.dsog.dk)

Ved celleprøven opsamles løse celler fra livmoderhalsen med en lille børste. Det tager mindre end 30 sek., og det er smertefrit.

HVEM KAN JEG RINGE TIL VED SPØRGSMÅL?

Du er velkommen til at ringe til Kvindeklivikken alle Hverdage fra kl. 8.00 - 15.00 på 36 46 71 40

Revideret april 2020. Revideres løbende og senest 1. april 2022, før ved betydende ændringer.